

Bölüm 4

Parotis Radyolojisi

Tanju KİSBET¹

GİRİŞ

Parotis gland baş boyun bölgesinde en büyük tükürük bezlerindedir.Parotis glandı tutan sistemik hastalıklar ve primer parotis tümörlerinde görüntüleme yöntemleri tanıya belirgin katkı sağlamaktadır.Parotis tümörlerinde görüntüleme özellikle lokalizasyon, çevre doku invazyonu ve operasyona uygunluk açısından önemli bilgiler vermektedir. Bu yazıda parotis gland tümörleri ve tümör dışı durumlarına ait görüntüleme yöntem ve bulgularına değinilmiştir.

PAROTİS GLAND TÜMÖRLERİ

Tükürük bezleri içerisinde parotis gland tümörlerin en sık görüldüğü lokalizasyondur¹. Parotis bezi tümörlerinin yaklaşık % 80'i benign, %20'si maligndir. Benign tümörlerin büyük kısmı pleomorfik adenomdur. Parotisin en sık görülen malign tümörü ise mukoepidermoid karsinomdur ².

Görüntüleme yöntemleri ile kitlenin gland içindeki veya dışındaki yerleşimi, gland içindeyse yüzeysel veya derin lobda nerede lokalize olduğu, tümöral-non tümöral patoloji ayrımı benign-malign tümör ayrımı ve fasiyal sinir ile lezyon arasındaki komşuluk ortaya konmalıdır. Hastanın fizik muayenesinde semptom olarak benign tümörlerde ele gelen şişlik, malign tümörlerde ek olarak ağrı ve fasiyal sinire tutulumuna ait bulgular görülür.

BENİGN PAROTİS TÜMÖRLERİ

Pleomorfik Adenom

Benign mikst tümör olarak da adlandırılan pleomorfik adenom tükürük bezlerinin en sık görülen (%80-90) selim tümörüdür. Hastaların %80'i parotis, %8'i submandi-

¹ Uzm. Dr. Tanju KİSBET, Prof. Dr. Cemil Taşçıoğlu Şehir Hastanesi Radyoloji Kliniği
tanjukisbet@hotmail.com

SONUÇ

Parotis gland tümörleri ve tümör dışı durumlarda erken evre hastalık tanısında, postoperatif değerlendirmede ve nüks hastalık yönetiminde radyolojik modalitelerin katkısı oldukça yüksektir. Bu bilgiler ışığında güncel radyoloji uygulamaları ve gelecekte eklenecek yeni görüntüleme teknikleri ile parotis gland hastalıklarına yönelik erken tanı ve tedavi yönetimi daha efektif hale gelecektir.

KAYNAKLAR

1. Guzzo M, Locati LD, Prott FJ, Gatta G, McGurk M, Licitra L. Major and minor salivary gland tumors. *Crit Rev Oncol Hematol.* 2010;74(2):134-148. doi:10.1016/j.critrevonc.2009.10.004.
2. Pinkston J.A., Cole P. Incidence rates of salivary gland tumors: results from a population-based study. *Otolaryngol Head Neck Surg.* 1999; 120: 834-840.
3. Erdoğan N. Tükürük Bezlerinin Anatomi, Görüntüleme Yöntemleri ve Değerlendirilmesi. In: Pabuşçu Y, Örgüç Ş, ed. TRD İzmir Şubesi Baş-Boyun Radyolojisi Sempozyum Kitabı. İzmir: Meta Basım, 2008; 87-101.
4. Thoeny HC. İmaging salivary gland tumours. *Cancer İmaging* 2007. 30; 7: 52-62.
5. Mirich D, Mc Ardle C, Kulkarni M. Benign pleomorphic adenoma of the salivary glands: surface coil MR imaging versus CT. *J Comput Assist Tomogr* 1987; 11: 620-623.
6. Yuan Y, Tang W, Tao X. Parotid gland lesions: separate and combined diagnostic value of conventional MRI, diffusion-weighted imaging and dynamic contrast-enhanced MRI. *Br J Radiol* 2016; 89: 20150912.
7. Som MP, Brandwein MS. Salivary Gland: Anatomy and Pathology in Head and Neck İmaging. Fourth Ed. St. Louis, Missouri, Mosby,2003:2006-2133.
8. Yabuuchi H, Matsuo Y, Kamitani T, Setoguchi T, Okafuji T, Soeda H, et al. Parotid gland tumors: can addition of diffusion-weighted MR imaging to dynamic contrast-enhanced MR imaging improve diagnostic accuracy in characterization? *Radiology* 2008; 249: 909-16.
9. Abdel Razek AAK, Mukherji SK. Imaging of Minor Salivary Glands. *Neuroimaging Clin N Am* 2018; 28: 295-302.
10. Hansberger HR. Parotid sapace: Diagnostic İmaging: Head and Neck. First ed. Salt Lake City, Utah, USA, Amirsys, 2004,3:7:2-37.
11. Goyault JL, Riehm S, Neuville A, Gentine A, Veillon F. Interest of diffusion-weighted and gadolinium-enhanced dynamic MR sequences for the diagnosis of parotid gland tumors. *J Neuroradiol* 2011; 38: 77-89.
12. Zheng N, Li R, Liu W, Shao S, Jiang S. The diagnostic value of combining conventional, diffusion-weighted imaging and dynamic contrast-enhanced MRI for salivary gland tumors. *Br J Radiol* 2018; 91: 20170707.
13. Ogawa T, Kojima I, Ishii R, Sakamoto M, Murata T, Suzuki T, et al. Clinical utility of dynamic-enhanced MRI in salivary gland tumors: retrospective study and literature review. *Eur Arch Otorhinolaryngol* 2018; 275: 1613-21.
14. Eugene N. Myers Robert LF. Salivary gland disorders. 2007; 1-104, 111-126, 221-267, 421-433.
15. Tan TJ, Tan TY. CT Features of parotid gland oncocytomas: a study of 10 cases and literature review. *AJNR Am Neuroradiol* 2010; 31(8): 1413-17.

Parotis Hastalıkları ve Yönetimi

16. Wang S, Shi H, Wang L, Yu Q, Myoepithelioma of parotid gland: CT imaging findings. *AJNR* Aug 2008; 29(7): 1372-5.
17. Nagao T, Sugano I, Asoh A, Munakato S, Yamasaki K, Konno A, Kondo Y, Nagao K. Sialolipoma: a report of seven cases of a new of salivary gland lipoma. *Histopathology* 2001; 38: 30-36.
18. Lack EE, Upton MP. Histopathologic review of salivary gland tumors in childhood. *Arch Otolaryngol Head Neck Surg* 1988; 114: 898-906.
19. Lara-Sánchez H, Peral-Cagigal B, Madrigal-Rubiales B, Verrier-Hernández A. Cavernous hemangioma of the parotid gland in adults. *J Clin Exp Dent* 2014; 6: e592-4.
20. Som MP, Brandwein MS. *Salivary Gland: Anatomy and Pathology in Head and Neck Imaging*. Fourth Ed. St. Louis, Missouri, Mosby.2003:2006-2133.
21. Aro K, Leivo I, Mäkitie AA. Management and outcome of patients with mucoepidermoid carcinoma of major salivary gland origin: a single institution's 30-year experience. *Laryngoscope* 2008; 118: 258- 62.
22. Bhatia KSS, Dai YL. Routine and Advanced Ultrasound of Major Salivary Glands. *Neuroimaging Clin N Am* 2018; 28: 273-93.
23. Laco J, Simáková E, Svobodová J, Ryska A. Recurrent mucinous carcinoma of skin mimicking primary mucinous carcinoma of parotid gland: a diagnostic pitfall. *Cesk Patol* 2009; 45: 79-82.
24. Roh JL, Ryu CH, Choi SH, Kim JS, Lee JH, Cho KJ, et al. Clinical utility of 18F-FDG PET for patients with salivary gland malignancies. *J Nucl Med* 2007; 48: 240-6.
25. Sumi M, Nakamura T. Salivary gland carcinoma: Prediction of cancer death risk based on apparent diffusion coefficient histogram profiles. *PLoS One* 2018;13: e0200291.
26. Yabuuchi H, Matsuo Y, Kamitani T, Setoguchi T, Okafuji T, Soeda H, et al. Parotid gland tumors: can addition of diffusion- weighted MR imaging to dynamic contrast- enhanced MR imaging improve diagnostic accuracy in characterization? *Radiology* 2008; 249: 909-16.
27. Balıkçı H, Özkul H. Tükürük Bezi Hastalıkları. *Klinik Gelişim Dergisi* 2012; 25: 87-93.
28. Zhu L, Zhang C, Hua Y, Yang J, Yu Q, Tao X, et al. Dynamic contrast-enhanced MR in the diagnosis of lympho-associated benign and malignant lesions in the parotid gland. *Dentomaxillofac Radiol* 2016; 45: 20150343.
29. Purohit BS, Ailianou A, Dulguerov N, Becker CD, Ratib O, Becker M. FDG-PET/CT pitfalls in oncological head and neck imaging. *Insights Imaging* 2014; 5: 585-602.
30. Zhang W, Zuo Z, Luo N, Liu L, Jin G, Liu J, et al. Non-enhanced MRI in combination with color Doppler flow imaging for improving diagnostic accuracy of parotid gland lesions. *Eur Arch Otorhinolaryngol* 2018; 275: 987-95.
31. Tsubota K, Fujita H, Tsuzaka K, Takeuchi T. Mikulicz's disease and Sjogren's syndrome. *Invest Ophthalmol Vis Sci*. 2000; 41: 1666-1673.
32. Fujita A, Sakai O, Chapman MN, Sugimoto H. IgG4-related disease of the head and neck: CT and MR imaging manifestations. *Radiographics* 2012; 32: 1945-58.